

Suositus 13/2020/tillväxt D 2021

Aikaisempi asiakirjanumero A 1815/tillväxt
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
kellojen siirtelyn lopettamista Pohjoismaissa (suositus 13/2020)

Ehdotus

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto merkitsee ilmoituksen tiedoksi ja katsoo suosituksen 13/2020 kellojen siirtelyn lopettamisesta Pohjoismaissa neuvoston osalta *loppuun käsitellyksi*.

Taustaa

Suositus kuuluu seuraavasti:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että kun päätös pysyvistä aikavyöhykkeistä ja kesä- ja talviajan välisestä kellojen siirtelystä luopumisesta mahdollisesti tehdään, asia hoidetaan koordinoitusti Pohjoismaissa ja Baltian maissa, ennen kaikkea jotta Pohjoismaiden manneralueet (myös Ahvenanmaa), ja mieluiten myös Baltian maat, voivat valita saman aikavyöhykkeen. Samalla vältetään myös Pohjoismaiden välisten aikaerojen kasvaminen entisestään.

Pohjoismaiden hallitusten ilmoitus

Pohjoismaat ja Baltian maat ovat käyneet epävirallisia virkamiestason keskusteluja kellojen siirtämisestä. Keskusteluihin ovat osallistuneet Suomi, Ruotsi, Norja, Islanti, Viro ja Liettua sekä Ahvenanmaa. EU-jäsenmaat, Pohjoismaat ja Baltian maat ovat korostaneet, että on tärkeää pyrkiä välttämään Euroopan pirstaloituminen eri aikavyöhykkeisiin. Pohjoismaiden ja Baltian maiden aikavyöhykkeiden vähentäminen nykyisestä ei kuitenkaan ole erillisenä tavoitteena. Suomen hallitus katsoo, että kellonajan siirrosta on luovuttava harmonisoidusti, niin että se toteutetaan yhteisesti kaikissa maissa. Tämä on tärkeää esimerkiksi yrityksille ja liikenteelle. Keskustelut ovat olleet hyödyllisiä ja pragmaattisia. EU-jäsenmaille on tarjottu mahdollisuutta

käyttää Suomen kehittämää aikavaikutustyökalua, ja tavoitteena on ollut hahmotella yhteisiä skenaarioita. Teknologian tutkimuskeskus VTT:n tekemän tutkimuksen loppupäätelmä oli, että skenaarion valintaan vaikuttaa se, halutaanko valoisat aamut vai valoisat illat. Valinta on ensisijaisesti poliittinen päätös: tutkimuksen mukaan ei ole vahvoja tieteellisiä perusteita erityisesti kummankaan puolesta.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on esittänyt erikseen oman kantansa kellonajan siirtoon. Sen mukaan koko Ahvenanmaalle aiheutuisi merkittävää haittaa, jos Suomen ja muiden Pohjoismaiden välinen aikaero kasvaisi, mikä johtuu Ahvenanmaan maantieteellisestä sijainnista ja tiiviistä yhteyksistä Suomeen ja Ruotsiin sekä maiden välisestä vilkkaasta lauttaliikenteestä. Elinkeinoelämän näkemysten nojalla ja Pohjoismaiden ja Baltian maiden aikavyöhykevaihtoehdoista tehtyjen analyysien perusteella maakunnan hallitus kannattaa ajatusta Itämeren alueen yhteisestä aikavyöhykkeestä. Maakunnan hallituksen mukaan ratkaisu vahvistaisi alueella tehtävää yhteistyötä.

Yksittäiset maat eivät voi kansallisesti päättää luopua kellonajan siirrosta, vaan päätös on tehtävä EU:ssa. Mikäli tällainen päätös tehdään EU-tasolla, kukin maa päättää, kumman ajan se valitsee pysyväksi. Euroopan unionin neuvosto ei ole vielä ottanut kantaa kellonajan siirrosta luopumiseen.

Mikäli Euroopan unionin neuvosto kannattaa Euroopan komission ehdotusta, kellonajan siirrosta tulee luopua koordinoitusti kaikkialla unionissa, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden, elinkeinoelämän ja etenkin liikenteen toimivuus. Maat ovat epävirallisissa keskusteluissaan valmistelleet aikavyöhykemuutosta ja pohtineet, miten voidaan mahdollisimman pitkälle välttää yksittäisten Pohjoismaiden (mukaan lukien Ahvenanmaan) ja Baltian maiden päätyminen keskenään eri aikavyöhykkeille ja varmistaa, etteivät Pohjoismaiden väliset aikaerot kasva entisestään. Aikavyöhykkeiden sirpaloitumisen välttämiseksi on erittäin tärkeää koordinoida jäsenvaltioiden pysyvän ajan valintaa ottaen huomioon kunkin maan valtuudet päättää asiasta kansallisesti.

Pohjoismaiden hallitukset katsovat siksi, että suositus on toteutunut osittain.

Valiokunnan näkemykset

Kuten hallitusten vastauksesta ilmenee, Pohjoismaat eivät voi yksin päättää kellonajan siirrosta luopumisesta, vaan asiasta päättää Euroopan unioni. EU ei ole vielä ottanut kantaa kellonajan siirrosta luopumiseen.

Pohjoismaiden neuvoston tulee seurata EU:n mahdollisia asiaa koskevia ehdotuksia, mutta asia tulee tältä erää katsoa loppuun käsitellyksi.

Tukholmassa 24. tammikuuta 2023

<i>Kjell-Arne Ottosson (KD)</i>	<i>Per-Arne Håkansson (S)</i>
<i>Hans Christian Schmidt (V)</i>	<i>Ann-Sofie Alm (M)</i>
<i>Mikael Lindholm (ÅC)</i>	<i>Marie Nicholson (M)</i>
<i>Helena Gellerman (L)</i>	<i>Freddy André Øvstegård (SV)</i>
<i>Stein Erik Lauvås (A)</i>	<i>Orrri Páll Jóhannsson (VG)</i>
<i>Gunilla Carlsson (S)</i>	<i>Ann-Christine From</i>
<i>Anna Vikström (S)</i>	<i>Utterstedt (SD)</i>
<i>Ragnhild Male Hartviksen (A)</i>	<i>Anna-Lena Blomkvist (SD)</i>